LÄNSSTYRELSEN I
JÄMTLANDS
2012 -10- 03
NK30441-19-09

INTERREG
SVERIGE-NORGE

Slutrapport

www.interreg-sverige-norge.com

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska regionala utvecklingsfonden

Direktflyg till Røros / Funäsdalen

1. Sammanfattning av projektet

Funäsdalens turismhistoria sträcker sig lång tillbaka. Redan 1882 grundades det första fjällpensionatet och därmed började den egentliga fjällturismen i Härjedalen. Dåtidens gäster kom ofta med tåg via Oslo till Röros, sista biten transporterades de med häst och vagn.

Røros har en lång tradition att ta emot gäster och besökare från andra länder. När man fann kopparmalm 1644 lades grunden till den unika "fjellbyen" som idag med sin unika bevarade trähusbebyggelse finns med på **Unesco´s lista över Verdensarv sedan 1980.**

Funäsdalsområdet växer kraftigt med stora investeringar i nya skidanläggningar, boendeanläggningar och aktivitetscenter vilket innebär ett stort behov att nå nya marknader, nationellt och internationellt.

Røros har en stor potential att öka andelen utländska gäster till staden och omgivande regioner. Historiskt har Røros haft en stor andel kurs- och konferensgäster, men idag ökar andelen privatmarknad. Detta med grund i att Røros är Verdensarv samt att staden erbjuder ett kulturellt utbud utöver det vanliga.

Med en grund i den turistiska attraktiviteten och den långa gemensamma historien som präglar dessa fjällområden (Røros och Funäsdalen) slutfördes 2004 en förstudie som påvisade de stora samarbetsmöjligheter som finns att göra vid en gemensam satsning på utländska

marknader med fokus på ökad trafik på Røros Lufthavn.

Projektets totala budget omfattar **SEK 3.300.000** (varav 1.500.000 svensk nationell finansiering, 1.500.000 från Europeiska Regionala UtvecklingsFonden samt 300.000 privat finansiering) samt **NOK 5.120.000** (varav 2.065.000 norsk regional medfinansiering, 2.065.000 norska IR-medel samt 990.000 privat finansiering).

Projektet startade 2008-10-29 och avslutades efter förlängning 2012-04-28.

För medfinansiärer – se ovan. Nationella offentliga finansiärer i Sverige var Härjedalens kommun samt Länsstyrelsen i Jämtlands Län, och i Norge regionala medfinansiärer Avinor, Røros Reiseliv, Røros kommune, Tynset kommune, Holtålen kommune, SørTrøndelag fylkeskommune, BliLyst) . Privata finansiärer i Sverige var Destination Funäsfjällen och i Norge Røros Hotel, Bergstadens Hotel, Savalen Fjellhotell, Røros Flyservice.

Funäsdalen has a long history of Tourism. In 1882 started Sweden's first Mountain Resort Hotel in the region, this was the start for tourism in the mountains of the region Härjedalen. At that time guests arrived by train to Røros, for further travel by horse carriages over the border.

Røros has a long tradition of foreign visitors. This colourful and charming timber town was founded in 1646 and has since developed as both a mining and an agricultural community. Included on UNESCO's list of World Heritage Sites as early as 1980, the town centre boasts a rare collection of large and well-preserved wooden buildings, made all the more real and authentic by the fact that the people of today live and work in them.

The region of Funäsdalen is growing fast with new Ski-areas, houses and lodging and activities-centres which requires new markets, both national and international.

With a base in the growth in Tourism and the long common history between Røros and Funäsdalen was a study presented in 2004 pointing to the large possibilities for cooperation between these destinations and the use of Røros Lufthavn as incoming hub.

The total budget of the project was SEK 3.300.000 and NOK 5.120.000, the period of the project was between 2008-10-29 and 2012-04-28.

2. Projektets bakgrund

Røros har en relativt liten utlandstrafik på hotellen i dag och vill få in fler utländska gäster vilket andra liknande områden har lyckats med. Samarbetet mellan Røros och Funäsdalen skapar en attraktiv turistprodukt där alpin skidåkning, längdskidor och skoteråkning kombineras med kultur, sevärdheter och kroppsvård på en Spa-anläggning till ett paket. En nyckelfaktor för att nå ut på marknaden är att paketen går att boka smidigt på Internet. En lösning för onlinebokning finns på flera destinationer.

3. Projektbeskrivning, målgrupp, resultat, och resultatindikatorer samt effekter

3.1 Projektbeskrivning:

Under projektperioden har ett stort antal insatser riktade mot operatörer och flygbolag. Dessa insatser har beskrivits i tidigare delrapporter, men kan övergripande beskrivas enligt följande:

- Sondering av marknaden genom att delta på de arenor där vi träffar potentiella målgrupper, mässor och workshops, som Swedish Workshop (både i Sverige och Europa) Norwegian Travel Workshop i Norge samt Danmark.
- Relationsbyggnad för att skapa tilltro och kännedom för aktörer på dessa arenor.
- Möten med potentiella samarbetspartners samt utredning om möjligheterna till samarbete med identifierade, potentiella samarbetspartners.
- Genomförda visningsturer för internationella turoperatörer och press från dessa aktuella marknaderna.
- Marknadsstöd har lämnats för marknadsföringssamarbete med bl.a. Kontiki-Saga Reisen (Zürich) som under 2009 och 2010 arrangerade direkt chartertrafik från Zürich till Røros.
- Marknadsstöd har även lämnats till de operatörer som anordnat direktflyg mellan Stockholm och Røros, samt Trollhättan/Vänersborg och Røros.
- En workshop har arrangerats i Stockholm för att träffa grupp- och konferensbokare, för att marknadsföra möjligheten till direktflyg från Stockholm till våra destinationer.
- Gemensam marknadsföringsfilm har producerats för att lyfta fram möjligheten att uppleva **"En resa, två länder".** Denna har distribuerats via respektive destinations hemsidor samt även använts av lokala aktörer i bägge destinationerna.
- Integrering i existerande kanaler till all parterna i projektet, som digitala presentationer, web, sociala medier och trycksaker.
- Tillgänglighet i egna och samarbetspartners bokningskanaler – Skyways, Kontiki-Saga Reisen, Golden Air.
- Egna broschyrer och tryckt material.
- Digital marknadsföring som Google Adwords, Facebook, övriga online kanaler och PR
- Tryckt annonsering, t.ex. Dagens Industri, Svd, DN, Metro m.fl.
- Radiospots via MTG
- Tävlingar
- Deltagande i DM-kampanjer, både tryckt och digitalt.

3.2 Målgrupper för projektet:

Aktuella målgrupper är Incentiv-arrangörer, resebyråer och researrangörer. Projektet kom att koncentrera insatserna mot ett fåtal operatörer och samarbetspartners. De aktuella marknaderna finns i Malmö/Köpenhamn, Stockholm, Danmark, Holland, Tyskland, Schweiz, England och Ryssland.

Med grund i de direkta flyglinjerna som genomförts under projektperioden har även regionen Väst-Sverige med Göteborg bearbetats. Dessutom har detta medfört att bearbetning skett mot den privata resemarknaden.

3.3 Resultat och resultatindikatorer samt effekter:

Målet att få direktflyg från Europa under 2009 är uppnått genom att Saga Kontiki Reisen genomförde 7 flygningar från Zurich till Røros som ett första steg i att öppna den mellaneuropeiska marknaden. Trafiken har fortsatt under 2010.

Målet att få direktflyg från Stockholm och Öresundsregionen under 2009 kommer inte att nås. Däremot har ett samarbete med Skyways påbörjats från 2010, då de öppnade en direkt flyglinje mellan Arlanda/Stockholm och Røros Flyghavn med start 28 januari 2010, avgångar torsdagar och söndagar. Under 2011 började flygningarna den 3 februari och avslutade den 1 maj.

Under 2012 har flygningar från Stockholm genomförts i samarbete med Skyways torsdagar och söndagar under perioden 23 februari till 15 april. Dessutom har under 2012 en linje med direktflyg genomförts i samarbete med Golden Air från Trollhättan/(Göteborg) under perioden 2 februari till 8 april. Även denna linje har trafikerats torsdagar och söndagar.

Under projektperioden har transporter mellan destinationerna utvecklats med transferbussar i anslutning till flygets ankomster och avgångar. Dessutom har även transportlösningar med taxi och hyrbil genomförts.

De slutliga målen gällande chartertrafik för projektet ser inte ut att kunna nås inom utsatt tid på grund av finanskris och ändrade resemönster. Under projektperioden har marknaden kraftigt förändrats vad gäller nya charterdestinationer och den internationella trafiken inom fritidsresesegmentet har förlagts till reguljära linjer istället, med fokus på nya lågprislinjer inom Europa. Detta har inneburit att de direkta linjer från Stockholm och Trollhättan som projektet resulterat i har fått en grundläggande beläggning som är ett positivt resultat för en fortsatt drift av dessa linjer.

Projektet har skapat relationer med stor potential till samarbete på olika plan med ett antal internationella aktörer oh operatörer. Som resultat finns produkter från destinationerna presenterade i program hos flera av dessa operatörer.

Destination Røros har en ökning i antalet gästdygn från dessa målmarknader – speciellt Schweiz och Sverige.

3.4 Övrigt

Annan information som kan vara till nytta för läsaren såsom erfarenheter t.ex. kring planering eller genomförande, resultatspridning, förankring m.m. kring projektet.

Ny dialog kring gemensam gränsöverskridande produkter och marknadsföring har inletts. Internationell uppmärksamhet för destinationerna har uppnåtts, med ökande mängd besök från utländsk media och reseföretag. Under projektperioden har Røros tilldelats två prestigefyllda utmärkelser inom turim, dels Virgin Holidays Responsible Tourism Award 2011 samt World travel and Tourism Award "Tourism for Tomorrow" 2012. Inför kommande vintersäsong planeras fortsatta direktflygningar från Stockholm vilket ger att allt fler personer och företag

blir engagerade i verksamheten.

Konceptet **En resa, två länder"** väcker positivt intresse i marknaden vilket vi märker i de relationer och kontakter som skapats inom projektet. Det tar i och för sig tid att sälja in konceptet, men vi ser en positiv utveckling med ett ökande antal förfrågningar från de bearbetade målgrupperna.

Destinationerna har uppmärksammats i press vilket medfört fler intressanta artiklar – se två exempel:

En resa
–TVÅ LÄNDER

Norge och Sverige på samma resa! Javisst! Bara en flygtimme från Stockholm fann Taras Caroline Stillman 1600-tals trästaden Röros, magiska vidder, exotiska äventyr och gomt mitt i ingenstans – Fjällnäs, ett av Sveriges mest exklusiva hotell.

Med facklor och pinglande bjällror känns det som att färdas bakåt i tiden

SvD RESOR

Skidåkning i gränslandet

SvD tog flyget till världsarvsmärkta Röros för att under en långhelg njuta av både längdskidåkning och genuin norsk-svensk kokkonst – och upptäcka två spårsystem på varsin sida om gränsen.

Himlen är neonaktigt röd och termometern visar på minus 20 grader i norska Röros. Direktflyget från Arlanda har just landat på den lilla flygplatsen, strax utanför den mer än 300 år gamla gruvstaden, som finns uppsatt på Unescos lista över världens kulturarv.

Röros är en av Europas äldsta träindustrier, där tiden ser ut att ha stått stilla. För den historieintresserade finns det möjlighet att gora ett besök i de gamla gruvorna och arbetarbostäderna.

Men det är skidåkningen, maten och miljön som fått oss att åka hit denna kylslagna tisdag i februari. Här kan man njuta av norskt friluftsliv och godigen kokkonst när den är som allra bäst.

Och längdskidåkningen är i särklass, med välpreparerade spår nära stadskärnan. För den som gillar hantverk och konst så finns det dessutom butiker och galerier längs gatorna.

4. Indikatorer

För att mäta en del av Interregprogrammets effekter har ett antal indikatorer fastställts i programmet. För varje enskilt projekt har i beslutet angivits vilka dessa är och vilket utfall som förväntas.

Notera att indikatorer både för A (Ekonomisk tillväxt) och B (Attraktiv livsmiljö) kan förekomma i ett projekt.	Antal enligt projekt-beslut	Resultat vid projekt-slut	Kommentarer
Antal kvinnor yngre än 15 eller äldre än 24 år som deltar i projektet.	10	8	
Antal män yngre än 15 eller äldre än 24 år som deltar i projektet.	15	16	
Antal deltagande företag med manligt ägande som deltar i projektaktiviteter.	5	3	
Antal deltagande företag med mixat ägande som deltar i projektaktiviteter.	13	11	
Resultat indikatorer			
(A) Antal undanröjda upplevda gränshinder.	1	0	Problem med hyrbilar över gränsen kvarstår
(A) Antal nyetablerade och vidareutvecklade gränsöverskridande kluster.	1	1	Utvecklat samarbete mellan destinationerna
Egna indikatorer	**Tid-punkt**	**Resultat**	

5. Projektets påverkan på de genomgående (horisontella) kriterierna

5.1 Gränsregionalt mervärde

Se punkt 3.4.

5.2 Bättre miljö

Det övergripande miljömålet att få fler gäster att lämna sina bilar hemma och flyga till Røros/funäsdalen står fast. Beräkningsunderlaget förutsätter en kabinfaktor på 80 % för att kalkylen ska ge en miljövinst vid flygtransport. Projektet har ej uppnått denna kabinfaktor till fullo, men har genom samordnade transporter för bokade resenärer från ankommande flyg till boendeanlägningarna minskat miljöpåverkande utsläpp.

Røros Reiseliv har blivit utsett till pilotföretag inom ett Miljöutvecklingsprojekt, samt ett flertal företag inom destinatinen har miljöcertifierats av Stiftelsen Miljøfyrtårn.

5.3 Jämställdhet mellan kvinnor och män

Jämställdhetskraven är beaktade vid tillsättandet av styr- och projektgrupper.

5.4 Etnisk mångfald och integration

Information kring samisk kultur delgavs besökarna vid Vauldalens Fjellhotell. Företaget Rørosrein A/S har i samarbete med Destination Røros utvecklat sitt utbud av samiska aktiviteter.

6. Informationsinsatser och skyltning av projektet

En gemensam marknadsföringsfilm har producerats för att lyfta fram möjligheten att uppleva **"Två länder, en resa".** Denna har distribuerats via respektive destinations hemsidor samt även använts av lokala aktörer i bägge destinationerna.

Bifogar några exempel på annonsering som genomförts i olika media:

7. Underskrifter

Funäsdalen 2012-10-01
Destination Funäsfjällen

Per Palage
VD

Røros den 2012-10-01
Destination Røros

Linda Ramberg
Reiselivsdirektør

Björn Mörtberg
Projektledare

För mer info:

Björn Mörtberg
Projektledare "Direktflyg Röros-Funäsdalen"
Destination Funäsfjällen
+46-(0)70 631 79 44